

rire, visitare languidum, requirere carceratum, consolari tristem, afflicto et lugenti compati, non habenti præbere necessaria, victum et vestitum dividere cum egeno, amplecti indigenam, fovere domesticum, amare peregrinum, redimere captivum, suscipere advenam, tueri pupillum, et orphanum, suffragari viduæ, subvenire oppresso, præstare auxilium desolato, dirumpere colligationes impietatis, contractos relinquere liberos, et omne onus dirumpere, velut quæque præceptorum tuorum documenta declarant, ardentem exquirere, diligenter legere, prudenter tractare, festinanter exercere, desideranter implere.

40. Averte, Domine, a vanitate oculos meos, et transgressus meos ab injustitiæ semitis. Non recipiant aures meæ opprobrium adversus proximum; neque relicta veritate pruriat audire fabulas vanitatis, aut verba mendacii; neque lingua mea pruriat detrahere, aut maledicere principi, aut sacerdoti, aut cuicumque subsequenter hominum. Non sit scurrilis, nec vaniloqua, non maledica, non dolosa. Non decipiam proximum, bonam dicens viam illius, cum maligna fortasse patuerit, sed, humili compassione commotus, loquar privatim veritatem, ut avertatur ab errore, et siquidem audierit, salvetur anima illius, et meorum (sicut scriptum est) operiatur multitudo peccaminum. Sim in audiendo festinus, in respondendo moderatus. Non scientia infler, non arrogantia timore distendar, sed sermone, et opere bono redundans, humilis semper existam, ut surgam, non decidam, erigat, non subruar, ascendam, non descendam. Non 372 me laudes corrumpant, non vituperationes conturbent; non adulationes decipiant, non mendacia deludant; non prosperitas elevet, non adversitas curvet; non secunda opinio extollat, non sinistra dericiat; non juvenilitas inlabilem reddat, non tristitia dissimilem faciat; sed in omnibus sit vita mea æqualis, et vultus uno modo constans.

41. In salute collaudem, in infirmitate gratias agam, in correptione non resultem, in flagello non murmurem; de bono opere non extollar, nihil boni facti mihi ascribam, pro nulla re in me glorier, neque confidam; sed gloria, spes, virtus, laus et omnis delectatio animæ meæ tu ipse sis; te corde credam, te laudibus confitear, te vox mea sonet, te lingua mea jugiter prædicet; tibi, non mihi placeam, tuamque non meam faciam voluntatem, et omnis mens mea te meditor, te delectetur, et sequatur intentio, ut memetipsum abnegans sequar te cum cruce mea, perdere pro te promptus animam meam, ut per te inveniam illam, quatenus novum tibi hominem ex inutili vitustate, cunctis vitorum vepribus concrematis, pœnitentiæ caminus restitui, et morum pravitate compassissimum extrema vitæ [Forte, vita] reformet, ut in hoc, abdicatis erroribus, nihil in me suorum antiquos hostis in futuro recognoscat, vel reperiat. Nunc itaque, Domine Deus meus, cum magna exultatione glorifico nomen tuum sanctum, qui persistens erudisti insipientiam meam, et emolliisti duritiam per flagratores tuos, donec vel invitus audirem voces tuas, me diutius clamitantes, et conversus sequer præconantem mihi juxta capitulum psalmi dicentis: *In freno et cavo maxillas eorum constringe qui non approximant ad te* (Psal. xxxi, 9).

A Et ego, Domine, cognovi et intellexi sonum clamoris tui, et reprehendens me conversus sum, et egi pœnitentiam coram te, sicut hæc dies probat, idcirco in laudem tuam et consolationem meam prophetica tibi verba decantem: Castiga me, Domine, quia eruditus sum, quasi juveneus indomitus.

42. Postquam enim convertisti me, egi pœnitentiam; et postquam ostendisti mihi, percussi semur meum, confusus sum, et erubui, quoniam sustinui opprobrium adolescentiæ meæ, et recordatus sum Deo meo, et dixi: *Confitebor Domino, quoniam bonus, quoniam in sæculum misericordia ejus* (Psal. cxvii, 1); in tua enim misericordia revixit anima mea, et surrexit a mortuis, quoniam segregasti me a peccatis adolescentiæ meæ, et a juventute mea corripuisti me, et convertisti me, et egi pœnitentiam coram te. Ideo bonæ spei factus sum vir, quia servasti mihi tempus conversionis, quo considerans peccata mea compunctus sum, et egi pœnitentiam coram te. Lætus jam deinde tibi nunc et semper innumeras gratias referam, te totis visceribus implorens, tibi me tota devotione commendans, quia, ut inveniret, tu quesisti me; ut redirem, tu compulisti me; ut verberarer, tu respexisti; ut confiterer, tu es operatus; ut me recognoscens plangerem, tu dedisti mihi. Pone, Domine, lacrymas meas in conspectu tuo, et perveniat ad te in cælum deprecatio mea publicani et peccatoris. Placita tibi fiat confessio oris mei, et pro munere 373 oblationibus, quas manu non offero, hunc contriti cordis mei flentium tibi in sacrificium submitto; et hanc pœnitentiæ actionem pro acceptione, si mihi fuerit denegata, suscipito, quia et actio a te injungitur, non acceptio demandatur.

43. Esto, Domine, adjutor, et protector meus in salutem, et misericordia tua subsequatur me omnibus diebus vitæ meæ; atque in umbris lætabilibus collocatus umbra alarum tuarum me protegens recrea. Dum vero diem vocationis induxeris, ecce, Domine fleus, dico, introibo miser, tremebundus, et pavidus viam amarissimæ mortis obscurissimam, ignotam, et irremediabilem, profundam demergentem caliginem. Adesto, precor, et subveni, atque in manus tuas commendatum tibi spiritum suscipe, liberans animam meam de ore draconis sævissimi, et de manu atrocissimi inferni, cum acceperis eam, et auferas me de medio umbræ mortis; imo deducas super semitam lucis nemorosam, et clarissimam regionem viventium. Colloca me, Domine, in caulis tutissimis gregum tuorum, et associatum numeram cum ovibus tuis in supernarum mansionum gubernaculis, quo sancti tui Abraham, Isaac et Jacob, amœnitate fruentes lucis et refrigerii, cum universa multitudine sanctorum tuorum inhabitant, quia tu es pastor bonus, qui ducis et reduces perditam, tueris et salvas inventa, foves et sanas languentia, et tu es misericors Dominus, qui sperantes in te non confundis, requirentes te non derelinquis, revertentes ad te non despicias, sed exultando et laudando suscipis, amplius gaudens eorum angelis tuis super unum pœnitentem, et conversum errantem, quam super novem et nonaginta numeros beatorum; cui est cum Patre et Spiritu sancto una deitas, gloria, virtus, imperium, et potestas in sæcula sæculorum. Amen.

APPENDIX XIX.

ORATIO CONTRA INSIDIAS DIABOLI ^a.

1. Tu, Domine, verus doctor et præstator, qui creator es et redemptor, largitor et munitor, advocatus ac iudex terribilis et clemens, qui cæcis men-

tibus donas aspectum, qui infirmis possibile esse facis quod præcipis; qui sic pius es, ut assidue rogari velis; sic munificus, ut neminem desperare

^a Vide Isidoriana, c. 81, n. 35.

permittas; indulge mihi peccata omnia, ac universos errores, et tua gratuita bonitate, bone Jesu, perduc me ad illam contemplationem desiderabilem, ubi jam errare non possim. Per quam enim vitia corruunt, tu scis, qui occultorum es cognitor. Quam misera et prona est mea fragilitas, tu nosti, quali hoste incessanter affligit et premar agnoscis. Te, Christe Deus, bellator fortissime et triumphator semper victoriosissime, quærit impar certamen, te

A expetit mortalis infirmitas, majestatis enim tuæ gloria est, si leo rugiens ab infirma ove superetur, si spiritus violentissimus a debilissima carne vincatur, et si saltem illius dominationem, permittente tuo justo iudicio, ad tempus patimur, nequaquam **374** illius insatiabilibus faucibus sorbeamur. Fac illum, amator hominum, tristem de humana lætitia, qui de nostra offensione exsultat.

APPENDIX XX.

LIBER DE ORTU ET OBITU PATRUM,

De quo in Isidorianis, cap. 61, n. 48.

De sancto Abraham, qui fuit prima via credendi.

1. ABRAHAM, filius Thare, filii Nachor, frater Aran, patris Lot, pater Ismael, et avus Jacob. Undecimus a Noe, vigesimus ab Adam, Deum corde credit, Trinitatem hospitio suscepit. Cum Deo loquitur, a Melchisedech post victoriam benedicitur. Filium in senectutis tempore meruit, quem Deo Dei amore obtulit; Chaldaea ortus, in Chanaan peregrinatur; dives valde, placuit Deo. Plenus dierum, **CLXXV** annorum deliciens, mortuus, a filiis suis Ismael et Isaac sepultus in spelunca duplici, quæ est in agro Ephron Cæthæi juxta civitatem Cariatharbe, quæ et Hebron alio nomine vocatur.

2. ISAAC, filius Abraham, in senectute parentum natus, id est, matre nonagenaria et patre centenario in Geraris inter Cades et Sur ortus, a Deo nominatus, antequam natus esset, die octavo circumciscus, obeliens patri, Deo immolatus in figura Jesu Christi, qui oblati est Deo Patri. Uxor Isaac Rebecca, Bathuelis filia, filii Nachor, fratris Abraham, mater Jacob et Esau. Isaac plenus dierum, et senex **CLXXX** annorum, moritur justus, a filiis suis sepultus.

3. JACOB, filius Isaac, frater Esau, fratris supplantator. Benedictus a patre, nolens pater. Benedictus a Deo, volens Deus, simul et mater. Ortus in Bethsabæe, factus pater tredecim filiorum, scalam vidit in Bethel dormiens, angelos in scala, et Deum in visu conspiciens, luctavit cum Deo, benedictus ab eo. Nomen mutat, *Israel* illum appellavit. Valde dives, in Ægyptum pergit causa famis, ibi moritur plenus dierum **CXLVII** annorum; aromatibus conditus, inde translatus a Joseph, sepultus in spelunca duplici in terra Chanaan, ubi Abraham et Sara, Isaac et Rebecca, simul et Lia, jacent sepulti.

4. JOSEPH, filius Jacob et Rachel, frater Benjamin, in Mesopotamia Syria odiosus fratribus, amabilis patri, somnator veridicus, in Ægyptum a fratribus venditur in figura Christi, qui venundatus est pretio argenti. Missus in carcerem sine culpa, vere sub dolo et mendacio Putipharis femine. Fuit Dominus cum Joseph in carcere. Somnia regis Pharaonis revelavit, quæ nemo interpretari potuit; propter hoc a rege est honoratus, princeps Ægypti factus, et a Pharaone *Sara* *iosane* nominatus, quod Ægyptiacæ sonat *mundi Salvator*. Nutritor fratrum, simul et patris, in tempore diræ et gravis famis. Vixit longævus multis diebus **CXX** annis. In Ægypto mortuus, aromatibus conditus in loco Bresith in Ægypto **375** repositus, curru ossa, ut ipse rogavit, Moyses de Ægypto secum portavit, et in tempore Josue ministri regis populus in Sichem sepelivit ossa ejus.

5. JOB, qui et Jobab, cujus pater Zara, et mater Bosra. Zara autem filius Ragucl, filii Esau, filii Isaac, quintus ab Abraham rex inclutus in terra Edom. Vir simplex et rectus Domini servus. Dives ac præclarus in filiis, et filiabus, in possessione, ovium septem millia, iuga boum quinquaginta, et multa familia. A Deo probatus, a Satan tentatus, substantia privatus, lepra percussus, filiis orbatus,

B valde maledictus, a falsis amicis false consolatus, et eorum verbis corde contristatus, loquitur cum Domino, interrogatus ab ipso seipsum reprehendit. In favilla et cinere penitentiam egit; liberatus a plaga, additur substantia. Benedictus a Domino, accepit duplicia in vita, et filios Dei beneficio. Vixit post plagam diebus multis **CXX** annis; moritur senex et plenus dierum.

6. MOYSES, filius Ambre, filii Chath, filii Levi, filii Jacob. Septimus ab Abraham, Aaron, et Mariæ frater, quorum mater Jochabet, filia Levi, filii Jacob. Moyses in Ægypto natus, tribus mensibus absconditus, inde in fiscellam stirpem positus, et in ripam fluminis dimissus, a filia Pharaonis ibi est inventus, et ab ea Moyses nominatus; eum nutrire præcepit, et in filium adoptavit. Ut vir factus est, fratres visitavit. Occiso Ægyptio, in Madian fugit, et ibi pastor ovium fuit. Ubi Dominum in rubo ardenti vidit, quem Dominus e rubo vocavit, et principem populi sui constituit. Virtutes multas in Ægypto per ipsum in mari et in eremo Dominus fecit; facie ad faciem Dominum vidit; legem in Sinai ei tradidit, quam ipse Dominus digito scripsit, de qua [*Forse*, et quam] populum semper docuit, terram promissionis vidit, sed minime intravit. Jussu Dei vertiginem Pharga ascendit, et ibi moriens ad patres pergit plenus dierum **CXX** annorum. Cujus oculi non sunt caligati, nec dentes mutati, cujus sepulcrum nemo vidit, vel novit, quia ipse Dominus illum sepelivit, et planxit cum populo **XXX** diebus.

7. AARON, filius Ambre, frater Moysi, prior nascendo in tribus annis, minor honore in multis signis. Sacerdos Dei, propheta fratris, unctus oleo sancto, indutus veste præclara, intrabat semel in sancta in anno orans pro seipso, et pro populo, ortus in Ægypto, defessus in eremo, peccat in vitulo. Orans frater pro eo, postea complacuit Deo; privatus sorte hæreditatis in terra promissionis, quia non creditit verbo veritatis, percussa petra in Cadesbarne cum aqua contradictionis. Pro tali culpa iratus Dominus dixit ad Moysen: Tolle Aaron, et filium ejus, et duces eos in montem Hor, qui cum nudaveris patrem veste sua, indues ex eis Eleazarum filium ejus manu tua. Ita Moyses fecit, ut Dominus imperavit, patrem spoliavit, filium vestivit. Aaron in monte Hor moritur coram omni populo anno quadragesimo egressionis populi ex Ægypto mense quinto prima die mensis, cum esset annorum **CXXII**, et ibi sepelitur, et **XXX** diebus a populo plangitur; et pro eo Eleazarus sacerdos ponitur. Sæxor ejus Maria in Cades cadit mortua, et ibi jacet a populo sepulta.

376 8. JESU, filius Nun, qui a parentibus Auses [*Corrige*, Osee] primo appellatus est, e tribu Ephraim, famulus Domini, et minister Moysi, natus in Ægypto, confortatus in Domino, et post mortem magistri factus est princeps præcipuus populi. Mittit exploratores in urbem Jericho: loquitur cum Domino, et audivit a Domino, *Exaltabo te hodie*